

предполага най-добрата възможност за правдива оценка на техните заложи и дарования. За тях премълчаването и особено пък отрицанието на това “друго” отвеждат към механичен пренос на оценката на една циганска музикална традиция (има се предвид най-вече руската) на друга в нейното своеобразие - в случая на българската ромска музикална традиция.

Акцентирам на това, понеже то се защитава върху основата на завидно познание на историята, развитието и характера на руския романс от страна на циганската музикална интелигенция у нас. Нашите роми - специалисти в областта на музикалното дело могат надълго и нашироко да говорят за възникването и канализираната форма на развитие и разпространение на романса в Русия през XVIII в., а и по-късно. И то при отчитане (на което те държат много) на типичното в този романс, което се извежда от стила на живот на руските цигани по онези времена. По-точно, на тяхната съдба, на межежния им дух и на страстите, които разкъсват живота им и неговите изпитания. Българските роми доста добре аргументират тезата си, че както появата през 1774 г. на знаменития хор на крепостните цигани и артистичната династия Соколови, свързани с името на граф А. Г. Орлов-Честменский, така и последвалата я вълна от хорове, поставят основата на световно известната романсова традиция на циганското музициране - и като композиция, и като изпълнение. Традиция, която не изчерпва всичко в циганската музика изобщо в света и конкретно в нашата страна. Нашите роми добре знаят как по онези времена в Москва, Санкт Петербург и другаде са се разразили стихията и модата на циганското нашествие, как по трактири и салони руските цигани са изпълнявали всичко модно и желано от тогавашната музикална публика.

Естествено е да се допуска, че процесът на това нашествие във всичко модно и желано от руската публика по онова време се е отразил върху циганската музика - и интонационно, и смислово-съдържателно. За това отражение са допринесли немалко и масово издаваните по онова време сборници с цигански напеви като “Цигански ноци”, “Цигански табор” и много други. Но тъкмо тези сборници, внимателно анализирани от съответно специализирани музикове и